

úspěšných třídách, průměr ČR 92 %). V dalších položkách jsou pak rozdíly minimální: s výrokem *učitel vysvětluje srozumitelně* je obecně velmi vysoký souhlas (96 % žáků) stejně jako s výrokem *zajímá mě, co učitel říká* (obecně souhlas 91 % žáků), tedy v případě obou výroků stejně vysoký souhlas jako při hodnocení výuky čtení. Také jako v případě hodnocení výuky čtení je jistý potenciál ke zlepšení možný u položky *učitel mi dává zajímavé úkoly*, se kterou souhlasí o něco větší podíl žáků ve velmi úspěšných třídách (83 %) než v těch méně úspěšných (74 %) při dělení dle kombinace všech tří gramotností, ale mezinárodní průměr je vyšší (86 %, průměr ČR jen 76 %). Zajímavým zjištěním u této položky je, že o něco málo větší podíl žáků z méně úspěšných tříd dle matematické gramotnosti rozhodně souhlasí (47 % oproti 40 % ve velmi úspěšných), což může být možná proto, že učitelé se maximálně snaží zaujmout i ty slabší žáky.

7.2.5 Přírodověda ve škole

Dle souhrnného ukazatele bylo sledováno **zapojení žáků do hodin přírodovědy**²⁶. Jisté rozdíly pozorujeme při dělení podle kombinace úrovně všech tří gramotností, kdy „zapojení“ jsou o něco více žáci z velmi úspěšných tříd (46 % žáků z méně úspěšných vs. 56 % z velmi úspěšných, průměr v ČR je 49 % žáků, což je zhruba kolem mezinárodního průměru 45 %), při dělení jen dle matematické a čtenářské gramotnosti jsou rozdíly méně patrné. V mezinárodním průměru klesá se zapojením žáka do hodiny přírodovědy i jeho výsledek v přírodovědné gramotnosti, což v ČR nepozorujeme.

Při pohledu na jednotlivé položky pozorujeme stejnou tendenci jako v případě zapojení žáků do hodin čtení a matematiky, tedy že žáci z méně úspěšných tříd jsou méně soustředění – hodnoceno dle souhlasu s výrokem *při přírodovědě myslím na něco jiného*, zejména při dělení dle kombinace všech tří gramotností (rozhodně a spíše souhlasí 36 % žáků v méně úspěšných třídách oproti 24 % ve velmi úspěšných, v průměru v ČR to uvádí 25 % žáků). S výrokem *vím, co učitel chce, abych dělal/a*, souhlasí (tj. rozhodně + spíše souhlasí) jen nepatrně menší podíl žáků z méně úspěšných tříd (89 %) než z těch velmi úspěšných (95 %, v průměru v ČR to uvádí 91 % žáků). V případě souhlasu s výrokem *učitel mi dává zajímavé úkoly* jsou rozdíly mezi méně a velmi úspěšnými třídami zanedbatelné, snad pouze (paradoxně) žáci z méně úspěšných tříd dle matematické gramotnosti o něco častěji rozhodně souhlasí (53 % žáků) než ti z velmi úspěšných (jen 44 %), což může být možná proto, že učitelé se podobně jako v hodinách matematiky maximálně snaží zaujmout i ty slabší žáky. Zde je opět jako u hodin čtení a matematiky drobný potenciál ke zlepšení, aby učitelé žákům zadávali pro ně ještě o něco zajímavější úkoly, neboť v průměru v ČR souhlasí s tímto výrokem „jen“ 76 % žáků a v mezinárodním průměru je to 88 %. A nakonec s tím, že *učitel vysvětluje srozumitelně* a že *žáky zajímá, co učitel říká*, pak souhlasí naprostá většina žáků v obou skupinách tříd (96 % žáků resp. 90 %), stejně jako v případě hodin matematiky i čtení.

²⁶ Ukazatel byl vytvořen dle míry souhlasu s výroky: *vím, co učitel chce, abych dělal/a*; *při přírodovědě myslím na něco jiného*; *učitel vysvětluje srozumitelně*; *zajímá mě, co učitel říká*; *učitel mi dává zajímavé úkoly* na škále: 1 – rozhodně souhlasím, 2 – spíše souhlasím, 3 – spíše nesouhlasím, 4 – rozhodně nesouhlasím. Na základě skóre na zkonstruované škále byly pro tento ukazatel vytvořeny tři kategorie: zapojení, do určité míry zapojení a nezapojení.